

APPELL

Nr. 2/2024

Utgitt av: Norsk Folkehjelp • www.folkehjelp.no

**Kongelig besøk
til påskeberedskapen**

Side 8

**Raymond Johansen
– ny generalsekretær**

Side 4

Angolas skjulte farer

Side 14

Tema:

Palestina

Side 18-32

APPELL

Tidligere Melding, Helse, Helse Miljø
Trivsel, Norsk Folkehjelp og Magasinet
Norsk Folkehjelp

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 2, 2024. Årgang 84

Postadresse:
Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:
Norsk Folkehjelp
Stortorvet 10, Oslo

Telefon: 22 03 77 00

Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund
E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:
Sissel Fantoft, Inger Sandberg,
Ida Kroksæter, Kirsti Knudsen,
Ingebjørg Sørenes, Hilda Klaveness,
Sean Sutton, Mohammed Zaanoun,
Ludvig Gundersen, Therese Nordhus
Lien, Guro Thobru, Olav Svaland og
Werner Anderson.

Grafisk utforming: LO Media
Trykk: Ålgård Offset AS, Ålgård
Opplag: 30 262

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:
Arild Halsne, tlf.: 915 90 578
E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 15. april

Signerte artikler gir ikke nødvendigvis
uttrykk for Norsk Folkehjelps syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt oss
på telefon 22 03 77 00, eller besøk
oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

F Fagpressen
Opplagskontrollert

LEDER

Ingen røde linjer lenger

Det som skjer i Gaza er så overveldende at det er vanskelig å beskrive.

I løpet av seks måneder har Israel krysset den ene røde linjen etter den andre. Det uproporsjonale svaret på terrorangrepet 7. oktober har så langt lagt 60–80 prosent av Gazas bygningsmasse i grus. Det er drept flere barn i Gaza enn i alle andre kriger og konflikter de siste fire årene til sammen.

Israel har gang på gang brutt internasjonal lov ved å systematisk bombe sivile strukturer. Titusener av fordrevne palestinere har søkt tilflukt på sykehus og skoler, bare for å erfare at ikke engang der er de trygge. For Israel fortsetter å bombe i stykker alt som må til for å holde samfunnet i gang. Infrastruktur for vann og strøm var det første de kuttet, deretter har de bombet universiteter, kirker, moskeer, fabrikker, landbruksområder og hundretusener av private hjem. Restriksjoner på nødhjelpsleveransene har ført til enorm matmangel, og mennesker dør av sult.

Israelske soldater terroriserer sivilbefolkningen og håner dem i sosiale medier. De arresterer og internerer samfunnets hjørnesteiner, som leger og helsepersonell, lærere, journalister og hjelpearbeidere, mange har forsvunnet og mange blir drept.

I en ikke altfor fjern fortid var det å bevisst bombe skoler og sykehus en uhørt handling i krig. Den vestlige verden ville reagert med vrede og krav om å følge internasjonal rett, gjerne med kraftige sanksjoner som effektive virkemidler. Nå får Israel ikke bare holde på med sin grusomme hevngang mot sivile barn i Gaza uten at noen konkrete tiltak settes i verk for å stoppe krigføringen – USA, Tyskland og Storbritannia fortsetter også sin massive våpeneksport som bidrar til å fyre opp under et sannsynlig pågående folkemord.

Det er umulig å forestille seg hvordan framtida ser ut for Palestina. Israelske politikere har sagt at de ønsker å drive palestinere ut av Gaza. På Vestbredden bor det 750 000 fanatiske og voldelige bosettere som blokkerer muligheten for en egen palestinsk stat, og støtten til krigen og volden mot palestinere er overveldende i den israelske befolkningen.

Ikke bare er framtida mørk og skummel for palestinere. Hvor går verden nå når internasjonal rett ikke lenger gjelder og vi er passive vitner til så ufattelige lidelser uten at vi gjør alt i vår makt for å hindre dem?

Torunn Aaslund
Torunn Aaslund
Redaktør

INNHOOLD

FØLG NORSK FOLKEHJELP

TEMA: Krigen i Gaza har vart i seks måneder og forholdene for sivilbefolkningen er katastrofal. FOTO: MOHAMMED ZAAOUN

AKTUELT

- 04** Raymond Johansen – ny generalsekretær
- 08** Kronprinsparet åpnet påskesentralen
- 10** Psykososialt arbeid i lokallagene
- 14** Angolas skjulte farer

TEMA: PALESTINA

- 18** Ufattelige lidelser
- 22** Beskyttelse av sivile i Gaza
- 24** Digital apartheid
- 28** Svik mot menneskeheten

FASTE ANNONSER

- 33** Støtteannonser
- 34** Støtteannonser fra lokale klubber og foreninger
- 35** Hovedsamarbeidspartnere og regionskontorer

FORSIDEBILDE:

Matmangelen i Gaza er katastrofal. Særlig nord på Gazastripen begynner de svakeste, barna og de syke, å dø som følge av mangel på mat og rent vann.

Norsk Folkehjelp samarbeider med sine partnerorganisasjoner for å dele ut nødhjelp og kontanter til sivilbefolkningen over hele Gaza.

Foto: Mohammed Zaanoun

Verden i Norge, Norge i verden

Norsk Folkehjelps nye generalsekretær ligger vannrett i luften mellom møter tett som hagl. Han beskriver seg selv som «en utholdende jævel».

INGER SANDBERG [tekst]

Raymond Johansen bor i et rekkehus nær skogen på Ammerud i Oslo. Han tar gjerne en øl med gamle kompiser, går ofte på tur, er en aktiv jeger og savner bikkja. Han er utpreget nysgjerrig, har pacemaker, sover godt, leser mye skjønnlitteratur, har stor tro på krafta i norsk fagbevegelse og er travel som få.

Av tidligere kolleger – høy som lav – blir den nye generalsekretæren beskrevet som jordnær, tydelig, blid, konsentrert, pragmatisk og arbeidsom. Han er energisk, handlekraftig og god til å inngå kompromisser. Han er oppmerksom, veldig til stede, flink til å se folk, husker godt, er pålitelig og lydhør. Mannen er stort sett diplomatisk, men har temperament og kan være både tøff og hard i klypa. Ray-

RAYMOND JOHANSEN

- Født i Oslo 14.02.1961
- Gift, to sønner, to bonussonner, ett barnebarn
- Utdannet rørlegger, Oslo-politiker fra 1992
- Generalsekretær i Flyktninghjelpen 2002–2005
- Statssekretær i Utenriksdepartementet 2005–2009
- Partisekretær i Arbeiderpartiet 2009–2015
- Byrådsleder i Oslo 2015–2023
- Generalsekretær i Norsk Folkehjelp fra 02.01.2024

mond Johansen vil gjerne ha tydelighet og faktabaserte argumenter fra sine medarbeidere. Han er kjapp i hodet og god til å skille viktig fra uviktig. Den nye generalsekretæren evner å se hva som er mulig i en gitt situasjon, og er en realistisk og helstøpt fyr.

– *Kontoret ditt er nesten skremmende ryddig. Er du like ryddig i hodet?*

– Ja, jeg er ryddig i hodet. Men jeg har bare vært her et par måneder, og har ikke rukket å innrede kontoret mitt ennå. Norgeskartet og verdenskartet på veggen er en daglig påminnelse om Folkehjelpas nasjonale og internasjonale arbeid.

– *Hvordan har du opplevd overgangen fra Rådhuset i Oslo til Norsk Folkehjelp?*

– Det er en stor overgang! I Rådhuset er strukturen tydeligere enn her. Det heter seg at kultur spiser struktur til frokost, dét tror jeg kan være tilfelle i Folkehjelpe også. Jeg må bruke noe tid på å finne ut hvor alle avgjørelser fattes. Jeg er en erfaren leder og har stor selvtillit som leder, men er også tilhenger av å bruke tid før jeg trekker mine konklusjoner i en ny sammenheng. Styret har bestilt en ny strategi til sitt møte i juni. I en ideell verden skulle jeg gjerne hatt hele året på dette oppdraget.

ENKELT SAGT KAN VÆRE VANSKELIG TENKT.

Geografi og klasse betyr mye for hvem vi blir som politisk tenkende mennesker.

– *Hvordan har din oppvekst på Tveita i Groruddalen og ditt opprinnelige yrke som rørlegger formet ditt syn på Norge, på verden og politikken?*

– Jeg er ingen akademiker, min ledererfaring er fra 30 års praksis. Men ja, min

LAMBDA: Erfaringene fra åtte år som hovedstadens by

oppvekst som nøkkelbarn på Tveita har selvsagt vært med på å forme hvem jeg er og hva jeg står for. Jeg er en streetsmart fyr, men har også alltid vært en lesehest. Romaner kan ofte gi nye innfallsvinkler til å forstå en vanskelig verden. Jeg er god til å tenke, og har erfart at enkelt sagt kan være vanskelig tenkt.

– *Hva får deg til å le?*

– Humor er farlige greier, det er lett å undervurdere at folk har helt ulik humor. En komisk situasjon og en plutselig latter ved kaffemaskina en morgen på jobben kan gi meg en dose ekstra energi før en vanskelig dag. I en dyster verden trenger vi alle å le.

– *Hva gjør deg sint?*

– Jeg blir forbanna av rasisme og hvis folk ljuger til meg. Begge deler tåler jeg dårlig.

– *Hva liker du best ved deg selv?*

Kort tenkepause. – Jeg er en utholdende

rådsleder kommer godt med også i Norsk Folkehjelp. Her besøker en stolt Raymond det nye Munch-museet i Oslo. FOTO: TERJE PEDERSEN/NTB

jævell! Jeg er også veldig nysgjerrig, noe alle ledere bør være.

Å STILLE MED BLANKE ARK. For Raymond Johansen var det viktig å ikke vite for mye om Norsk Folkehjelp før han tiltrådte som generalsekretær. Han kjente ikke mange fra før, verken i lokallagene eller i administrasjonen. Men alle nye ledere arver også sine forgjengers problemer.

– Jeg ville møte både de ansatte og medlemsorganisasjonen uten forhåndsinntratte oppfatninger. Dét fortjener alle, også jeg. Jeg er tilhenger av åpenhet, og folk må få vise seg fra sine beste sider overfor en ny leder. Jeg vil bli kjent med folk på mine egne premisser og uten påvirkning av andres meninger. Problemene skal jeg nok ta tak i etter hvert.

Mange mener at uten Raymond Johansens

evne og vilje til politiske kompromisser, ville byrådet i Oslo med Arbeiderpartiet, SV og MDG neppe overlevd i åtte år. Men det kan blåse friskt og være ensomt på ledertoppene.

– Jeg tror vel jeg har bevist at jeg kan stå i motvind. Det var mange tøffe tak som byrådsleder i Oslo, særlig under koronapandemien. I en trepartikoalisjon lærer du at et levedyktig kompromiss krever at det må være noe der for alle parter. Du kan ikke overkjøre noen, og alle må se en fordel av samarbeidet.

– Du var partisekretær i Arbeiderpartiet 22. juli 2011. Hvordan preger denne erfaringen din kriseforståelse?

– Dette er uten sammenligning det vanskeligste jeg har opplevd. 22. juli har preget meg veldig, både som menneske og politiker. I store kriser må ledere evne å legge våre personlige følelser til side, og være krystall-

klare på hvem som har ansvar for hva. Vi hadde en flink psykolog til å hjelpe oss i Arbeiderpartiet etter 22. juli, som var til stor nytte. Men det var fryktelig tungt å miste så mange ungdommer.

EN LEDENDE BEREDSKAPSORGANISASJON.

– I august 2023 vedtok landsmøtet at Norsk Folkehjelp skal være en ledende organisasjon innenfor samfunnsberedskap gjennom det frivillige førstehjelps- og redningsarbeidet og solidaritets- og inkluderingsarbeidet. Hva legger du i dette?

– Jeg er veldig opptatt av beredskap, og synes dette er et spennende vedtak. Totalberedskapskommisjonens rapport i fjor slår klart fast at beredskapen i Norge er helt avhengig av frivillig innsats. Jeg gleder meg til å ta fatt på dette. ►

PÅSKE: På åpningen av årets påskeberedskap på Østmarksetra utafør Oslo, med celebret besøk av kronprinsparet og ordfører Anne Lindboe. FOTO: LUDVIG GUNDERSEN

Norsk Folkehjelps arbeid har en uvanlig stor bredde. Til tider kan det herske ulike syn mellom de ulike delene av arbeidet, både nasjonalt og internasjonalt. – Ja, bredde og spisskompetanse kan stå i reell motsetning til hverandre. Dette må jeg finne mer ut av, og gjøre kloke vurderinger av hvordan de skal håndteres og prioriteres i forhold til hverandre. Her trenger jeg mer tid.

– Du skal være daglig leder for mange tusen ansatte i inn- og utland. Du skal også være kompass for ca. 15 000 medlemmer i over 100 lokallag spredd over hele landet. Er det noen motsetning her?

– Nei, ikke for meg. Hvis jeg ikke greier begge deler, kan jeg ikke ha denne jobben. Som toppleder må jeg være den samme og stå for det samme i alle sammenhenger, ellers mister jeg all troverdighet.

LIDER IKKE AV HØYDESYKEN. – Du har vært leder på høyt nivå og hatt stor makt i over 30 år. Ledere får ofte høydesyken og fjerner seg fra dem de skal lede. Hvordan holder du deg på matta?

– Jeg henger fortsatt rundt med gamle venner. Vi går på tur, på fotballkamper og tar en øl sammen, de gir meg klare meldinger

hvis de synes jeg tar av. Familien vil også jekke meg ned hvis dette skulle bli nødvendig. Jeg tror ikke jeg har særlig anlegg for å bli høy på pæra.

– Som ny toppsjef i Folkehjelpa vil du støtte på saker du ikke kan kjenne til fra før. Hvordan vil du gå fram da?

– Jeg er tilhenger av gode prosesser, og å bruke tid på å komme fram til hva både organisasjonen og jeg selv skal mene i vanskelige saker. Men beslutningene mine må være godt jorda i organisasjonen.

– Hvordan takler du uenighet og mulig motstand mot dine avgjørelser?

– Som aktiv politiker i over 30 år må du lære deg å tåle en trøkk. Uenighet er greit, men når en avgjørelse først er fattet, har jeg null sans for omkamper.

PARTIPOLITISK SLAGSIDE? – Folkehjelpa er en politisk, men ikke en partipolitisk organisasjon. Du er en av landets mest profilerte Arbeiderparti-politikere, og sitter fortsatt i partiets sentralstyre. Ser du mulige interessekonflikter her?

– Ja, i gitte situasjoner kan dette selvsagt komme i konflikt med hverandre. Før jeg sa ja til jobben, tok jeg opp dette med styret. Skulle slike konflikter dukke opp, må vi bare håndtere dem klokt og ryddig. Jeg er fritatt fra mine tidligere plikter i bystyret, men sitter i partiets Internasjonale utvalg. Min vurdering er at disse to frivillige vervene gir tilgang til bra folk og viktige debatter. Men hovedhatten min framover er å være generalsekretær i Norsk Folkehjelp. Nå skal jeg brukes til beste for denne organisasjonen. God ledelse krever klarhet om hvilket nivå som skal fatte hvilke avgjørelser.

ET EKTEFØDT BARN AV FAGBEVEGELSEN.

Alle generasjoner i familien til Raymond har vært LO-organisert. Generalsekretæren mener oppriktig at Folkehjelpa trenger fagbevegelsen, men også at fagbevegelsen trenger Folkehjelpa.

– Hva betyr det for deg at Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon?

– Dét er veldig motiverende for meg, jeg er levende interessert i hvem som eier oss. Jeg har allerede besøkt over ti LO-forbund, og bruker nå tid på å sette meg inn i avtalene mellom Folkehjelpa og de ulike forbundene. Jeg vil jobbe for at flere fagorganiserte også

skal bli individuelle medlemmer hos oss, ikke bare være kollektive medlemmer gjennom sine respektive forbund.

– Du er opptatt av at mange gutter og unge menn faller utafør i Velferds-Norge. Kan Folkehjelpas lokallag spille noen rolle her?

– Ja, så definitivt! Særlig søk- og redningsarbeidet vil kunne appellere til mange unge gutter, fordi det er klart aksjonspreget. Å lære seg konkrete ferdigheter er en fin måte å komme seg ut av passiv lediggang.

«LAGENE KAN BYGGE DANSEGOLV, MEN FOLK MÅ DANSE SJØL»

Raymond har prioritert å bli kjent med medlemsorganisasjonen før han vil ta sin første reise ut i verden til noen av Folkehjelpas mange programland. Han har allerede rukket å besøke og møte flere lokallag i Midt-Norge, Nordland, Troms, Buskerud, Vestfold, Telemark og Oslo.

– Jeg har møtt så mange flinke og dedikerte folk! Det er spennende å bli kjent med et yrende liv på grasrota i regi av lokallagene våre. Frivillig arbeid betyr mye som lim for folks tilhørighet i lokalsamfunnet. Jeg bruker bildet at lagene kan snekre et dansegolv, men folk må danse sjøl. Det viktigste er å ha det fint sammen.

Den nye generalsekretæren mener det ikke finnes noe oss og dem, bare et stort vi. – De

FRILUFT: Turer i skog og mark har alltid vært et viktig innslag i Raymonds travle liv.

FOTO: LUDVIG GUNDERSEN

POTET: Hvorfor har Raymond en potet på kontoret? – Nei, jeg skal ikke bli potetbonde! Men poteter, landminer og andre eksplosiver har dét til felles at de må opp av jorda. Poteter kan gro, også når de ikke står i den aller beste jorda. For meg symboliserer dette de to beina i det internasjonale arbeidet vårt: Rydding av eksplosiver, humanitær nedrustning og langsiktig utviklingsarbeid. FOTO: THERESE NORDHUS LIEN

fleste av oss sitter i hver våre bobler. Men for å kunne oppleve fellesskapet i det store vi, må vi ut av boblene og bli kjent med hverandre. Dette styrker den vi-følelsen samfunnet vårt er så avhengig av. I morges kom jeg hjem fra et par dager i Tromsø og Bodø. I Bodø har Folkehjelpa dannet et lokalt kor, så vidt jeg vet det eneste i landet. Det var en sann fornøyelse å oppleve den sanggleden disse folkene hadde, fra alle verdenshjørner i samme kor! Jeg heier på slike tiltak, og er hellig overbevist om at de styrker folks opplevelse av lokal tilhørighet, som igjen er grunnlaget for en vellykket integrering.

EN MENNESKESKAPT KATASTROFE. Siden Hamas-angrepet mot det sørlige Israel 7. oktober i fjor er nå over 33 000 palestinere på Gazastripen drept av bomber, droner, skudd, sult, mangel på medisiner og rent vann. Dette er over tre ganger så mange som antallet drepte nordmenn under andre verdenskrig 1940–45. Over 600 palestinske nødhjelpsarbeidere er drept, 172 av dem var UNRWA-ansatte. Raymond beskriver situasjonen på Gazastripen som en ren menneskeskapt katastrofe.

– Det er dobbeltmoral når USA utstyrer

Israel med bomber og annet militært utstyr, og samtidig uttrykker «sorg» når bombene brukes mot sykehus, helsearbeidere og nå også internasjonale hjelpearbeidere. Det er et kynisk maktspill som trækker på folkeretten og humanitære konvensjoner. Norsk Folkehjelp må være klar til omfattende innsats når våpenhvilen kommer. Hele strukturen for sivilsamfunnet ligger bokstavelig talt i ruiner, og Gazastripen vil trenge utvidet humanitær bistand og minerydding i lang tid framover. Framfor alt er det palestinerne egen stemme og deres behov som må sette dagsorden når krigen tar slutt.

Generalsekretæren skal feire årets 1. mai på Askøy og i Bergen. – Folkehjelpa er et ektefødt barn av fagbevegelsen. I år må vi heve palestinerne sak, og kreve varig våpenhvile og fred i Midtøsten. Jeg håper alle lokallagene vil delta i markeringer av 1. mai som en internasjonal kamp- og festdag!

– Du har kanskje hørt sagt at «Folkehjelpa spiser sine generalsekretærer» Er du redd for å lide samme skjebne?

– Jeg har hørt dette ryktet, ja. Men nei, dét er jeg overhodet ikke redd for, sier Raymond Johansen – med en hjertelig latter.

Påskeberedskap landet

Norsk Folkehjelps frivillige har en lang tradisjon for å bidra til en trygg påske rundt omkring i landet vårt. Men hva ligger egentlig i begrepet «påskeberedskap»?

VANNREDNING: Bendik Westby Evensen og Kristoffer Kleven øver på redning med Julia Myki på åpningen av årets påskeberedskap.

IDA KROKSÆTER [tekst]
LUDVIG GUNDERSEN [foto]

– For meg er påskeberedskap vafler og snø-scooter på fjellet. Det har jeg holdt på med i snart 15 år, så det er min påsketradisjon, sier Kristoffer Kleven.

Han er leder i Norsk Folkehjelp Rena, som har hytte på Skramstadsætra i det populære turområdet i Rena. Her samles frivillige til både beredskap og samhold i påskeferien.

– Det er et godt fellesskap på fjellet, og du får mange gode venner i redningstjenesten. I påska selger vi vafler, gjør folk blide og passer på dem som er på tur i fjellet. Det er veldig viktig å bidra til at folk har lyst til å være til fjells og føler seg trygge der, sier Bendik Westby Evensen, frivillig i Norsk Folkehjelp Rena

TILPASSET LOKALE FORHOLD. I år hadde Norsk Folkehjelp 66 lokallag i beredskap for påsketuristene. Beredskapen er tilpasset lokale forhold – noen mannskaper er på hytter ved populære utfartsområder, mens andre er hjemme med sekken pakket og matpakka klar i fryseren i tilfelle alarmen går.

– Vi har en ekstra beredskap i påska, for da er det mange som er ute i naturen. Påsketuristene er overalt, enten det er på fjellet, i skogen, i byen eller ved sjøen, sier Runi Putten, seniorrådgiver for førstehjelp og redningstjeneste i Norsk Folkehjelp.

– Hva er forskjellen på påskeberedskapen i byen og i fjellet?

– De som har stasjonær beredskap i fjellet er godt kjent med terrenget og været, og kan rykke ut og gjøre en innsats på kort tid når det er behov for det. De som er hjemme,

BEREDSKAP: Seniorrådgiver Runi Putten og leder i Sentralt Sanitetsutvalg, Monica Nervik, er også klar for en påske i beredskap.

er hovedsakelig i beredskap for leteaksjoner i urbane strøk. De skjer hele året – også i påska, forteller Runi Putten.

– Hvor viktig er det å ha frivillige i beredskapen?

rundt

KRONPRINSPARET: Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl, kronprinsesse Mette Marit, kronprins Haakon og ordfører i Oslo, Anne Lindboe, stod for åpningen av årets påskeberedskap for Norsk Folkehjelp.

NEDKJØLING: Sondre Langberg viser fram utstyr for behandling av nedkjølte pasienter. Fra venstre: Leif Johan Monsøy, justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl, ordfører i Oslo Anne Lindboe, kronprinsparet, sanitetsungdoms-leder Beate Liberg og generalsekretær Raymond Johansen.

– Uten frivillige hadde landet stanset opp. Når noen blir meldt savnet, er det hovedsakelig frivillige som stiller opp for å lete. Du

kan også kalle oss en uværsressurs. Når helikopteret ikke kan fly, er de frivillige en uunnværlig ressurs.

STORSLÅTT ÅPNING. Årets offisielle åpning av påskeberedskapen ble ekstra storslått, med besøk av både kronprinsparet, Oslo-ordfører Anne Lindboe og justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl.

De var med på en øvelse hvor de fikk en innføring i Norsk Folkehjelps metoder for behandling av nedkjølte pasienter, før de selv måtte samarbeide om å hente en kald og våt pasient opp av Ulsrudvannet.

Sanitetsungdommens leder, Beate Liberg, var veileder for kronprinsparet under øvelsen, og det på sin egen 18-årsdag.

– Jeg synes de var veldig flinke. De tok til seg tilbakemeldinger raskt, var veldig hjelpsomme og tok initiativ, sier hun fornøyd.

Deretter foretok kronprins Haakon den offisielle åpningen over nødnett, og han takket alle som bruker fritida sin på beredskapsarbeid.

– Jeg vil gjerne si at det er et veldig imponerende arbeid dere gjør. Det er så mange frivillige rundt i hele Norge som bruker av tiden sin til å øve og å være i beredskap for at alle vi andre skal føle oss trygge. Så jeg vil gjerne si tusen takk til dere alle sammen for innsatsen, sa kronprinsen.

– EN BÆREBJELKE I BEREDSKAPEN.

Også justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl understreket at de frivillige er avgjørende for en trygg påskeferie.

– Frivilligheten er en bærebjelke i beredskapen og betyr alt, egentlig. Hvis vi ser på kartet over Norge og teller hvor mange frivillige som er til stede og sitter på uvurderlig kunnskap om redningsarbeid og lokale forhold, skjønner vi at dette er noe vi ikke hadde klart oss uten. Så tusen takk til alle som er i beredskap og gjør en innsats nå i påska, sa hun.

Mehl overtok nødnett fra kronprins Haakon, og fikk i oppgave å kalle opp alle beredskapslederne over hele landet.

– Det var ordentlig rørende å være på samband og høre alle som meldte seg klar til beredskap i påska. Det viste på en veldig fin måte hvor mange som står bak den tryggheten vi er så heldige å ha i Norge, sier hun.

Et stort løft for beredskaperen

Norsk Folkehjelps frivillige møter ofte mennesker som befinner seg i sårbare livssituasjoner, enten det er på asylmottak, i integreringsaktiviteter med flyktinger eller i rednings- og leteaksjoner. Nå har organisasjonen utviklet et grunnleggende e-læringskurs i psykososial førstehjelp.

KIRSTI KNUDSEN (tekst)

Norsk Folkehjelp har lenge sett behovet for å styrke kompetansen og tryggheten til sine frivillige, slik at de kan gi god omsorg og støtte til dem som trenger det.

– Norsk Folkehjelp var allerede i gang med å planlegge et kurs i psykososial førstehjelp, og da Gjensidigestiftelsen kom inn i bildet, ble det ordentlig fart i sakene, forteller Irma Julardzija, som sammen med Ingrid Remvik Leirvik og Charlotte Morken har stått for utviklingen av kurset.

Da det smalt i Ukraina, fikk Norsk Folkehjelp i løpet av noen dager på plass et mottak på Gardermoen. Etter dette ble Norsk Folkehjelp en av mange organisasjoner som fikk store bevilgninger av Gjensidigestiftelsen for å sikre en trygg ankomst for flyktingene og sørge for en god ivaretagelse av egne medlemmer.

– Mange av sanitetsmannskapene våre

var blant de første ressurspersonene på Gardermoen, de er jo allerede gode på kriseberedskap, forteller Ingrid Remvik Leirvik, – men det er helt klart at også medlemmer som er engasjert i samfunnspolitiske spørsmål trenger denne kompetansen. Vi har ulike oppdrag, men vi har mange felles behov som løses bedre gjennom samarbeid.

Det faglige innholdet i kurset ble kvalitetssikret gjennom Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Øst).

– To personer derfra har vært med hele veien og vi har hatt gode diskusjoner. Deres logo er med i det ferdige kurset, noe som i seg selv borger for god kvalitet, sier Irma.

MØTER KREVENDE SITUASJONER. Kurset innledes med to videoer der frivillige deler erfaringer og refleksjoner fra sin innsats i Norsk Folkehjelp. En av dem som har bidratt til kurset er Yngvild Kristensen, nestleder i Norsk Folkehjelp Kongsberg. Laget har aktive sanitetsmedlemmer, men hovedaktiviteten er samfunnspolitisk arbeid – en stor del av det i forbindelse med inkluderingsaktiviteter som arrangeres på mottaket på stedet.

– Jeg er spesielt opptatt av antirasisme og integrering, og det kan oppstå krevende situasjoner i hverdagen, der det kan være vanskelig å forutsi hva som vil skje. Vi har et sterkt ønske om å gjøre noe bra og at alt skal få et godt utfall, men det er ikke alltid det skjer. Det kan for eksempel være vanskelig å håndtere at familier blir sendt ut av landet, sier hun.

OPPFØLGING: Yngvild Kristensen forteller at medlemmene i Norsk Folkehjelp Kongsberg er flinke til å snakke ut om krevende situasjoner de opplever som frivillige. FOTO: LUDVIG GUNDERSEN

En av videoene på e-læringskurset handler om en ukrainsk familie som gledet seg til å være med og feire 17. mai. Så kom det 21 salutter som førte til at de fikk sterke fysiske og psykiske reaksjoner, kan Yngvild fortelle.

– For oss ble det en absurd situasjon. Det er sterkt å oppleve at flere tusen mennesker gleder seg over dagen, mens andre samtidig sliter med å puste. Men vi kunne jo ikke gjøre noe med salutten.

FOTO: WERNER ANDERSON

FOTO: HILDA KLAVENESS

KURSUTVIKLERE: Irma Julardzija [t.v.] og Ingrid Remvik Leirvik har vært nøkkelpersoner i utviklingen av e-læringskurset i psykososial førstehjelp.

UTFORDRENDE: Norsk Folkehjelps frivillige både i saniteten og i det samfunnspolitiske arbeidet må ofte takle vanskelige situasjoner som krever psykososial oppfølging.

FOTO: NORSK FOLKEHJELP ARENDAL

UTMATTELSE: Etter mange timers søk i mørke og kulde er det viktig at mannskapene bruker tid på å hente seg inn og gjenvinne kreftene.

FOTO: NORSK FOLKEHJELP ARENDAL

Yngvild studerer til daglig psykologi ved Norges arktiske universitet (UiT), og jobber i sikkerhetspsykiatrien. Hun forteller at medlemmene i Kongsberg-laget er flinke til å snakke ut om krevende hendelser.

– Det kan også være vanskelig å møte folk som er utsatt for rasisme, og høre deres vonde historier. Ikke minst er det da viktig å forberede nye medlemmer på det de kan møte.

STOR GJENKJENNELSESVERDI. Anette Helene Kiil Solstad er tidligere mangeårig leder av Norsk Folkehjelp Arendal, som hovedsakelig er et sanitetslag som driver mye med søk og redning. Hun er selv autorisert førstehjelper, akuttgjelder og søk- og redningsmannskap, og jobber til daglig som sosialpedagogisk rådgiver i skolen.

– Våre mannskaper møter ofte sårbare mennesker i vanskelige situasjoner, både under leteaksjoner og i annen tjeneste. Det som for oss kan være enkle oppdrag, kan likevel være skremmende for dem det gjelder. Det krever mye av mannskapene å delta i ettersøk etter personer med demens eller personer med økt fare for selvmord. Da må vi bruke all vår menneskelige kunnskap, sier hun, og forteller at hun bruker kunnskapen om psykososial førstehjelp både som frivillig og i jobben.

GJENKJENNELIG: – Det som er så fint med dette kurset, er at det tar utgangspunkt i våre egne mannskaper og våre egne aktiviteter. Vi kjenner oss igjen, sier tidligere leder i Norsk Folkehjelp Arendal, Anette Helene Kiil Solstad. FOTO: NORSK FOLKEHJELP ARENDAL

Mannskapene i Arendal-laget ble satt på en ekstra hard prøve da rundt tjue av dem i oktober 2023 deltok i ettersøkingen etter en sju år gammel gutt i Lindesnes.

– Den første natta var vi ute i elleve timer; da gikk det på reservekreftene løs. Det var mørkt, vi hadde tidspress, og alle ønsket å bidra mer enn de egentlig klarer. Da vi etter to døgn fikk meldingen om at gutten var funnet omkommet, reagerte våre mannskaper på ulike måter. Mange av dem har selv barn, og identifiserte seg sterkt med de pårørende.

Da var det viktig å bearbeide følelsene i ettertid, forteller Anette.

Hun er også blant dem som har deltatt i pilotprosjektet for e-læringskurset. Kurset ble markedsført på Norsk Folkehjelps landsmøte i 2023, der delegatene fikk tilbud om å ta kurset og komme med tilbakemeldinger, og mellom 40 og 50 av dem meldte seg.

– Den psykososiale førstehjelpen er etter min mening i mange tilfeller noe av det viktigste du kan bidra med som mannskap i Norsk Folkehjelp. Som markør på kurs og i

DEBRIEFING: Norsk Folkehjelp Arendal deltok i søket etter den savnede sjuåringen i Lindenes i oktober 2023. Etter to døgn kom meldingen om at gutten var funnet omkommet, noe som satte sterke følelser i sving hos mannskapene. FOTO: OLAV SVALAND

øvelser har jeg selv erfart hvordan omsorg og ivaretagelse gir ro og trygghet i situasjoner som er alvorlige og vonde, sier Anette. – Det som er så fint med dette kurset, er at det tar utgangspunkt i våre egne mannskaper og våre egne aktiviteter. Vi kjenner oss igjen. Det er ikke slik at vi ikke har holdt på med dette tidligere, men gjennom kurset får alle en helhetlig og omforent forståelse av hva det dreier seg om. Ikke minst er det viktig å anerkjenne at vi har menneskelige følelser og at det er greit å vise dem. Kurset bør legges inn i den obligatoriske opplæringen, slik at alle våre frivillige kan få hjelp til å gå videre etter traumatiske opplevelser og ikke minst fortsette å være en ressurs for Norsk Folkehjelp.

EN VIKTIG SATSING. Fra Gjensidigestiftelsen side har det kommet gode tilbakemeldinger på at Norsk Folkehjelp har valgt å utvikle et e-læringskurs i psykososial førstehjelp.

– Det er viktig å styrke kompetansen og verdsette innsatsen til de frivillige som møter flyktninger i en sårbar livssituasjon, fordi de spiller en viktig rolle i å skape trygghet, støtte

og inkludering for flyktningene. Ved å gi de frivillige nødvendig kunnskap og ressurser, kan de frivillige bedre møte behovene og bidra til en mer positiv og meningsfull opplevelse for dem som kommer til landet, sier Janne Wågenes, seniorrådgiver Utdelinger i Gjensidigestiftelsen.

Hun understreker at integrering av flyktninger og asylsøkere er en viktig samfunnsoppgave, og at språkkompetanse, sosiale nettverk, tilgang til arbeid og følelsen av å ha et meningsfullt liv, er avgjørende for god integrering og inkludering.

– Gode og inkluderende lokalsamfunn med meningsfulle aktiviteter som bidrar til å fremme god livskvalitet, er en del av stiftelsens langtidsplan for utdelinger fram mot 2030. Norsk Folkehjelp har gjennom denne satsingen vist at kunnskapen kan deles og brukes bredt i organisasjonen, også for frivillige innenfor førstehjelp og redning. Dette ser vi på som en stor styrke.

VEIEN VIDERE. I en framtidig situasjon der vi trues av krig, klimaendringer og kriser, er det

helt avgjørende å ha en trygg og sterk frivillig sektor, understreker Irma Julardzija og Ingrid Remvik Leirvik, som begge er ansatt i Innenlandsavdelingen i Norsk Folkehjelp.

– Kurset passer godt med Norsk Folkehjelps strategiske mål de neste fire årene om å styrke beredskapen. Vi må være forberedt på kriser før krisene oppstår. Det er det som er beredskap.

De forteller at støtten fra Gjensidigestiftelsen har gjort det mulig å løfte kurset til et profesjonelt nivå, lage filmer, skape fellesskap mellom sanitetsmannskaper og frivillige i det samfunnspolitiske arbeidet, og vise at den siste gruppa også er en viktig del av den norske kriseberedskapen.

– Samtidig må vi anerkjenne at det allerede finnes masse fagkompetanse i organisasjonen på dette feltet, og at det gjøres mye godt arbeid allerede. Det vi gjør gjennom kurset er å systematisere denne kompetansen og få spredt den ned på et grunnleggende nivå blant medlemmene i alle aktivitetene. Gjennom e-læring kan vi favne bredt.

Angolas skjulte farar

Landsbyen Lucala-2 ligg vakkert til ved breidda av Lucala-elva i Cuanza Norte-provinsen, nord-vest i Angola. Under den 27 år lange borgarkrigen var brua som kryssar elva i landsbyen, ei strategisk stilling, og det vart lagt ut store mengder landminer på alle kantar av elvekryssinga. Over 20 år etter at krigen tok slutt, hindrar minene framleis liv og trygg ferdsel for dei 750 innbyggjarane.

SEAN SUTTON/INGEBJØRG SØRENES (tekst)
SEAN SUTTON (foto)

Sidan 2020 har Norsk Folkehjelp rydda miner og udetonerte eksplosiv i landsbyen slik at det skal bli trygt å gjere heilt kvardagslege ting som å dyrke mat, fiske eller la barna ferdest fritt. Innbyggjarane er svært letta over at dei eksplosive dødsfellene endeleg blir henta opp frå bakken.

Like etter at Angola fekk sitt sjølvstende i 1975, braut det ut borgarkrig mellom Folkerørsla for Angolas frigjering (MPLA), som hadde overtatt makta i landet, og opprørsgruppa União Nacional para a Independência Total de Angola (UNITA). Begge partar

hadde vore del av den angolanske frigjeringsrørsla og kjempa side om side mot den portugisiske kolonimakta.

Under krigen vart det viktig å sikre seg kontroll over Lucala-2, ettersom hovudfartsåra austover frå hovudstaden Luanda til dei kjente diamantgruveområda Lunda Sul og Lunda Norte, og til vasskraftverka i Malanje, går rett gjennom området. Den strategisk plasserte brua i landsbyen vart stadig gjenstand for kampar, og begge partar la ut miner for å beskytte seg mot fienden.

DAGLEGLIV I LUCALA-2: Det er seint på ettermiddagen, og heten er endeleg i ferd med å minke. Minefeltet ligg berre eit par hundre meter unna. Sola står lågt, og barna leiker ved sida av ei utarma stridsvogn. I ein av dei andre tanksane som står etterlatne etter krigen, fann mineryddarane til Norsk Folkehjelp fleire hundre eksplosiv.

Maria Francisco, Eva Antonio og Margarida Miguel er gamle barndomsvenninner. I oppveksten tvinga krigen dei på flukt.

– Både faren og farfaren min har vakse opp her. Det er ein vakker stad med rikt jordsmonn og ei elv som gir oss meir enn nok vatn. Da eg var sju år gammal, vart heile familien jaga på flukt til Donda, fem mil sørover, seier Margarida Miguel.

Fem år seinare stilna endeleg kampene, og familien kunne vende heim. Maria Francisco var tolv år, og hugsar at alt var øydelagt.

– Alle husa var brente ned til grunnen. Det tok lang tid å bygge dei opp igjen. Vi har i grunnen levd med etterverknadane av krigen heilt sidan den gongen, fortel ho.

EKSTREMT KREVJANDE FORHOLD: Carlos Joao Pedro mista beinet da han tråkka på ei mine da han var soldat i 1994. Kvar dag går han dei 2,5 kilometrane frå garden til landsbyen. Nokre gonger fraktar han med seg bananar, mango eller kassava. Barna hans går på skolen på kvardagar, men hjelper til på garden i helgene.

– Eg har aldri brukt protese, og ingen har nokon gong tilbode meg ein. Eg skulle gjerne ha testa det ut, men for å komme til garden min, er eg avhengig av å kunne ta meg fram i ulendt terreng og krysse elva – så han ville neppe ha vore til så stor nytte, seier han.

Han og familien er fullt klar over at området bak huset er minelagt ettersom det er eit tidlegare militært område som i lang tid vart kontrollert av UNITA. I 1993 vart det gjenerobra av regjeringsstyrkane.

– Vi er avhengige av å få rydda minene, så eg er glad for at Norsk Folkehjelp har komme. Mykje vil endre seg når vi veit at det er trygt. Da treng eg ikkje lenger å bekymre meg, og barna kan leike fritt og dra for å sanke sopp. Vi har alltid frykta minefeltet, og alle som drog dit, tok ein enorm risiko, seier han.

KLARGJERING AV SPRENGGROP: Norsk Folkehjelp har jobba med dette spesi-
fikke minefeltet sidan 9. september
2023, og allereie over 4000 m2 land er
frigitt. Arbeidsforholda er krevjande,
så mineryddarane får ekstra tett opp-
følging. Ikkje berre er det tett i tett med
miner – vegetasjonen er tjukk, det er
jungel, bratte hellingar, vått og glatt.
Når minene er fjerna, skal det byggast
bustader og dyrkast mat her.

Det blir gjort klart for sprenging!
Minene og eksplosiva frå inneverande
arbeidsperiode blir forsiktig plasserte
ned i detonasjonsgropa før sprenglad-
ningen blir førebudd.

Etter at området er forsvarleg sper-
ra av og alle har vorte varsla, kan dei
gamle eksplosiva endeleg tilinkjesgje-
rast i ein kontrollert eksplosjon.

MINERYDDER: Senior
feltleiar Francisco
Cupindama Gregorio
plasserer ein spesial-
designa gaffel rundt
den desarmerte mina
slik at han kan dra
henne opp av jorda på
trygg avstand. Dette
blir gjort for å unngå
ubehagelege overras-
kingar. Lenger ned i
jorda kan i verste fall
ein skjult sprenglad-
ning, ein såkalla boo-
bytrap, ligge på lur.

Ufattelige lidelser

Azzam Alsaqqa [38] jobber for Norsk Folkehjelp i Gaza, hvor han har bodd hele livet. Han har flyktet fra hjemmet sitt i Gaza by til Rafah, hvor han bor i et hus sammen med 50 slektninger. – Det som skjer nå er hinsides alt vi noen gang kunne ha forestilt oss, sier han.

↑ **STADIG PÅ FLUKT:** En ung gutt har tatt med seg en madrass fra ruinhaugene.

SISSEL FANTOFT [tekst]
MOHAMMED ZAANOUN [foto]

Azzam Alsaqqa har jobbet for Norsk Folkehjelp i Gaza i tre år, og har til sammen 15 års erfaring fra humanitært arbeid. Siden starten av den siste krigen 7. oktober i fjor forsøker han hver morgen å ta seg til feltsenteret til UNRWA – FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger i Midtøsten.

– Det er min eneste mulighet til å lade telefon og pc, og til å kommunisere med mennesker utenfor Gaza. Jeg forsøker å snakke med Norsk Folkehjelps landsjef for Palestina, Kelly Flynn, hver dag for å fortelle at jeg er ok, og formidle oppdateringer fra andre kolleger, forteller han.

Stadige strømbrudd gjør tilgangen til elektrisitet svært begrenset for befolkningen i Gaza. Det er vanskelig å få tak i rent drik-

kevann, og urent vann må kokes på vedovn for å kunne drikkes. Ved er også mangelvare.

– Alle jeg bor sammen med har blitt syke med magesmerter, diaré, kvalme og oppkast av å drikke urent vann, men det finnes ikke noe alternativ. En varm dusj, som jeg tok for gitt tidligere, er jeg heldig om jeg kan ta hver tredje uke. Jeg sover på en madrass i et overfylt hus – det er mer enn fem måneder siden sist jeg sov i en seng, sier han.

↑ **RAFAH:** Før bodde det 280 000 mennesker i Rafah. Nå er 1,5 millioner mennesker presset sammen i provisoriske boliger og telteirer på et lite område.

↑ **EIENDELER:** I ruinene etter et hjem ligger eiendelene strødd rundt.

DRÅPE I HAVET. 13. oktober 2023 beordret den israelske hæren mer enn én million mennesker til å forlate nordlige Gaza innen 24 timer. Azzam Alsaqqa bor i Gaza by, og flyktet til sine besteforeldre lenger sør på Gazastripen.

– Like etter at vi dro fra Gaza by fikk vi vite at huset vårt hadde blitt beskyttet av tanks. Flygeblader som ble droppet fra israelske fly beordret oss å flykte enda lenger sørover.

Heldigvis har svigerforeldrene til en av mine kusiner et hus i Rafah, så hele familien dro dit. Like etter ble huset til mine besteforeldre bombet, sier han.

Alsaqqa bor nå sammen med 50 personer i Rafah, inkludert ti barn.

– Det eneste vi kan gjøre er å forsøke å overleve fra dag til dag. Det er utmattende å våkne om morgenen og vite at du må ut og lete etter mat, vann og ved, og prøve å få

tilgang til strøm så vi får ladet telefonen og gitt beskjed til venner og familie andre steder om at vi er i live, sier han.

– Jeg har bodd på Gazastripen hele livet og gjennomlevd eskaleringen av volden siden 2007, men jeg har aldri sett så massive ødeleggelser som nå. Denne krigen er hinsides alt vi noen gang kunne ha forestilt oss. Etter hver krig har vi forsøkt å lære hvordan vi kan forberede oss til neste konflikt, men nivået ►

↑ **ENORME ØDELEGGELSER:** 70 000 bygninger er på seks måneder lagt i ruiner etter Israels konstante bombing av Gaza.

på fiendtligheten og omfanget av ødeleggelsene er nå hinsides alle beredskapsplaner vi hadde. Behovet for hjelp er så enormt at den lille hjelpen som kommer inn bare er en dråpe i havet, legger han til.

DØRAVSULT. Ved inngangen til mars er flere enn 30 000 palestinere drept i Gaza siden 7. oktober ifølge palestinske helsemyndigheter. WHO-sjef Tedros Adhanom Ghebreyesus varslers om kritisk mangel på mat, drivstoff, medisiner og overbefolkede sykehus. FN advarer om hungersnød i det nordlige Gaza, og minst 16 barn har mistet livet som følge av feil- eller underernæring.

26. januar påla FNs øverste domstol [ICJ] Israel å gjøre alt for å hindre et folkemord på palestinerne på Gazastripen. ICJ påla også Israel å gjennomføre «umiddelbare og effektive tiltak for å muliggjøre levering av presserende nødvendige grunnleggende tjenester og humanitær bistand» til palestinerne der.

– Ifølge FN slippes det nå inn 50 prosent færre lastebiler med nødhjelp enn før dette pålegget – det er altså det stikk motsatte som skjer, forteller Azzam Alsaqqa.

Det yngste barnet i huset hvor han bor er ett år, og de eldste er tenåringer.

– De minste barna trenger morsmelk-erstatning, og det er nesten umulig å få tak i. Vi har opplevd at babyer får allergiske reaksjoner fordi de får annen mat enn de skal ha. Bleier er også mangelvare – hvis vi får tak i det på det svarte markedet er prisen minst 50 prosent høyere enn tidligere, opplyser Alsaqqa.

TOMT FOR MEDISINER. Huset storfamilien bor ikke er ikke isolert, og blir kaldt og rått på kalde dager og netter når strømbrudd og vedmangel gjør det umulig å varme opp.

– Likevel er vi heldige som tross alt har tak over hodet. Majoriteten av innbyggerne i Gaza bor i telt hvor det er helt umulig å holde seg varm og tørr, sier han.

Når familiemedlemmer blir syke forsøker Alsaqqa å få tak i medisiner, som regel uten hell.

– De fleste apotekene er tomme, i hvert fall for reseptbelagte medisiner. Hvis jeg er heldig og får tak i noen piller, må jeg prioritere hvem av de syke som trenger dem mest, forteller han.

Barna i storfamilien får beskjed om å holde seg mest mulig i ro.

– Barn er barn og vil gjerne løpe rundt og leke, men vi er livredde for at de skal skade seg. Sykehusene er overbefolkede, og hvis det skjer en ulykke aner vi ikke hvor vi skal ta med barna, sier han.

FANGET I RAFAH. For Azzam Alsaqqa er det eneste lyspunktet i den forferdelige virkeligheten han lever i, alle menneskene som inn-tar gatene verden over og demonstrerer mot sine lands myndigheter i solidaritet med Palestina.

– Jeg får med meg at det er protester i

Oslo, Bergen og flere andre steder i Norge, og globalt. For meg som er fanget i Rafah og hører lyden av bomber dag og natt er det hjertevarmende å føle støtten fra mennesker over hele verden. Det gir meg virkelig håp og styrke å vite at vi ikke står alene, sier han.

Hver gang Alsaqqa tenker at livet ikke kan bli verre, blir det nettopp det

– Israel beordret oss til å evakuere til såkalt trygge soner, bare for å bombe dem. Hver eneste dag blir folk drept og skadet i disse sonene, og nå får vi advarsler om at israelske styrker også planlegger å invadere Rafah. Vi merker allerede at intensiteten i luftangrepene øker. Det er først og fremst bolighus som blir truffet, og kvinner og barn er blant de drepte, forteller han.

Som ansatt i Norsk Folkehjelp føler Azzam Alsaqqa seg privilegert sammenlignet med mange av sine medborgere i Gaza.

– Jeg er takknemlig for all støtten fra kollegene i Norsk Folkehjelp – jeg føler meg aldri alene. Når det er mulig snakker jeg med Kelly i Amman, med kolleger i Ramallah på Vestbredden og ved hovedkontoret i Oslo. Alle er genuint opptatt av vår situasjon og hvordan de kan støtte oss. I starten av krigen fikk vi blant annet forskudd på lønn slik at vi hadde mulighet til å evakuere oss selv til tryggere steder. Norsk Folkehjelp bidrar også til at våre stemmer bli hørt – jeg føler at min stemme som palestiner blir forsterket ved hjelp av dem, sier han.

FRYKTELIGETRAUMER. Selv om forhandlinger om våpenhvile i Gaza foregår, er det ingen fredsløsning i sikte når Appell snakker med Azzam Alsaqqa på telefon fra UNRWAs felt-senter.

– Gaza vil aldri bli det samme etter dette. Selv om det ble våpenhvile i dette øyeblikk, vil det ta minst to-tre år å rydde opp i ruinene og sette opp midlertidige telt til alle dem som har mistet sine hjem. Det vil ta enda flere år å rydde Gaza-stripen for eksplosiver. Da har vi ikke engang begynt å snakke om gjenoppbygging, sier han.

I tillegg til fysiske ødeleggelse vil den overlevende befolkningen slite med fryktelige traumer.

– Jeg ser overheadet ikke noe lys i enden av tunnelen – alt rundt meg er vold, drap, sykdom, sult og lidelse. Det er ekstremt deprimerende, og det eneste jeg kan gjøre er å ta en dag av gangen, ellers går jeg under, sier

↑ **MATMANGEL:** Både mennesker og husdyr sulter nå i Gaza.

Alsaqqa, og understreker at katastrofen som rammer palestinerne på Gaza nå egentlig startet tilbake i 2007 da Israel iverksatte en streng blokade mot Gaza.

– Psykologer kaller ikke vår situasjon for posttraumatisk stresslidelse (PTSD), men TSD. Våre traumer oppstår ikke som følge av en avsluttet krig – vi rekker aldri å leges før en ny krig bryter ut. Minst 80 000 barn i Gaza – en hel generasjon – har levd hele livet med

blokade, krig og konflikt og vet ikke om noe annet, sier han.

FAKTA OG BEVIS PÅ BORDET. Hvis en våpenhvile til slutt innføres, vil minst halvparten av innbyggerne i Gaza ikke ha et hjem å returnere til.

– Det er et konservativt anslag. Det internasjonale samfunnet kan ikke snu ryggen til det som skjer i Gaza – ødeleggelsene, volden og blokkeringen av nødhjelp er så godt dokumentert. Fakta og bevis ligger på bordet, og jeg håper inderlig at mennesker over hele verden fortsetter å holde presset oppe mot sine myndigheter. Jeg håper at det palestinske folkets advarsler om hva som vil skje hvis det ikke snart blir våpenhvile når ut til hele verden, sier Alsaqqa.

Han advarer også om at antall palestinere som dør av sykdom på grunn av manglende medisiner og behandling er i ferd med å overstige dem som blir drept av bomber.

– Det er ufattelig at det internasjonale samfunnet ser på at mennesker dør av sult i 2024 uten å gjøre noe. Jeg kan rett og slett ikke forstå at vi lar dette skje, sier Azzam Alsaqqa.

Vi står sammen med folk i Palestina

Støtt 1. mai-aksjonen for Palestina!
Vipps til 8000

Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp i Gaza:

– Vi har nådd over én million mennesker

Norsk Folkehjelp lærer befolkningen i Gaza å beskytte seg selv mot eksplosive våpen. Med stadig flere mennesker på flukt, har nye løsninger vært viktig for å holde beskyttelsesprogrammet i gang.

IDA KROKSÆTER og AISHA CHAUDHRY [tekst]

I flere år har Norsk Folkehjelp arbeidet med programmet Sivil beskyttelse og beredskap i *konfliktområder*, hvor befolkningen får opplæring i hvordan de kan beskytte seg og dem rundt seg mot eksplosive våpen.

– Det er i realiteten ingen trygge steder i Gaza nå, og situasjonen på bakken er helt forferdelig, sier Colin Bent, spesialrådgiver for beskyttelsesprogrammet.

Bombingen av Gaza de siste månedene har vært uten sidestykke, og dødstallene vokser for hver dag. Arbeidet med beskyttelsesprogrammet (som på engelsk heter Conflict Preparedness and Protection og forkortes CPP), er én av måtene Norsk Folkehjelp prøver å hjelpe på.

– Det er veldig viktig for oss å gi opplæring i CPP i denne situasjonen, med tanke på hvor sårbare folk er. Så vi fortsetter med sosiale

medier-kampanjen, og vi har lyktes med å nå over én million mennesker i Gaza med budskapet vårt, sier han.

MÅ VÆRE FORBEREDT PÅ AT ALT KAN SKJE.

I Rafah har nå rundt halvparten av Gazas befolkning søkt tilflukt, og antall innbyggere i byen har økt fra 280 000 til 1,5 millioner mennesker.

– Rafah blir stadig mer påvirket av konflikten og blir målrettet angrepet. Det betyr at det brukes eksplosiver i et stadig mer tettbefolket område. Og folk her har ingen flere steder å gå. De trenger en beredskapsplan, og de må være forberedt på alle mulige hendelser akkurat nå, sier Colin Bent.

Budskapene i sosiale medier-postene er tilpasset den krevende situasjonen, og folk setter stor pris på innholdet, forteller han.

– Engasjementet er enormt. Målet vårt er å hjelpe folk til å forstå hvordan de skal beskytte seg selv fra de eksplosive våpnene som brukes. Hvordan kan de beskytte seg mot varmen og fragmentene når våpnene sprenges, og hva de bør tenke på når de planlegger for neste hendelse?

– Men hvordan fungerer dette når befolkningen ofte mangler Internett og strøm?

– Det som er fint med sosiale medier er at vi kan se hvor mange vi når hver dag, og kampanjen påvirkes selvfølgelig av tilgangen til strøm og Internett. Akkurat nå har vi en god periode, og vi ser at folk har funnet ulike løsninger for å lade telefonene sine. Da når vi rundt 140 000 hver dag med disse viktige budskapene.

FAKTA OM BESKYTTELSES-PROGRAMMET:

- Programmet er utviklet av Norsk Folkehjelp, og gjennomføres i samarbeid med lokale organisasjoner og virksomheter, for eksempel skoler.
- Opplæringen handler om hva folk kan gjøre for å beskytte seg mot eksplosive våpen og hvordan de kan hindre skader og lidelse i krigssituasjoner.
- Kurset er utviklet for å fungere for alle aldersgrupper, og har ulike moduler for barn, ungdom og voksne.
- Programmet har vært gjennomført i Palestina, Irak, Syria, og elementer av programmet har funnet veien til Myanmar og Somalia.
- Programmet er utviklet på bakgrunn av undersøkelser av risiko og folks bevissthet rundt denne. Ulike land har ulike utfordringer, og programmet tilpasses hvert enkelt land. Kurset er tilpasset virkeligheten der det skal holdes, og benytter blant annet spill, praktiske øvelser, presentasjoner, øvelser, sosiale medier og teater i formidlingen.
- Norsk Folkehjelp har utviklet undervisningsmaterieell og utdanner lokale organisasjoner og lærere til trygghetsinstruktører.

FOTO: LUDVIG GUNDERSEN

↑ **SÅRBARE:** Colin Bent er spesialrådgiver for Norsk Folkehjelps beskyttelsesprogram i Gaza. Han forklarer at det er særlig viktig å være til stede i Gaza med opplæring i hvordan man skal beskytte seg mot eksplosiver.

↑ **PLAKAT:** En plakat som forklarer hvordan man skal beskytte seg mot eksplosive våpen er klistret opp på en port i Gaza. Plakaten er utarbeidet av Norsk Folkehjelp i samarbeid med den lokale partneren Reform. FOTO: REFORM

GOD LOKAL SAMARBEIDSPARTNER. Kampanjen gjennomføres i samarbeid med Reform – en av Norsk Folkehjelps lokale partnerorganisasjoner i Gaza. I tillegg til den digitale kampanjen, utdanner de også CPP-instruktører.

– Akkurat nå er vi i ferd med å fullføre en opplæring av instruktører både i Gaza og på Vestbredden, men det er åpenbart enklere på Vestbredden. Her har folk bedre tilgang til Internett, og vi kan møte folk direkte.

Til tross for de store utfordringene, har også ti personer i Gaza fått opplæring gjennom et fysisk kurs.

– Resten har vi måtte lære opp via WhatsApp og bruk av videoer. Det har vært en litt annerledes tilnærming enn vi er vant til, og

det har tatt litt tid å utvikle dette på en god måte. Akkurat nå har vi 51 trente instruktører som jobber med å spre kunnskap i Gaza, i tillegg til 27 på Vestbredden. Og det har vi fått til i samarbeid med Reform, forteller Bent.

I løpet av ramadan deltok disse instruktørene på 13 iftar-middager [iftar er kveldsmåltidene under ramadan, hvor man sammen bryter fasten]. Her fikk til sammen 830 deltagere opplæring, samtidig som de delte et varmt måltid. I tillegg til dette har instruktørene holdt ytterligere 46 opplæringsøkter med 369 deltagere.

BETYR MYE FOR MANGE. Spesialrådgiveren skryter også av samarbeidet med de andre

organisasjonene som fortsatt arbeider i Gaza, til tross for svært vanskelige arbeidsforhold.

– Vi har et godt samarbeid med våre søsterorganisasjoner innen minerydding, som Humanity and Inclusion (HI), UNMAS og MAG som jobber med de samme tingene som oss: minerydding, humanitær hjelp og inkludering. Alle deler informasjon og ressurser, og det varmer veldig å se denne felles innsatsen. Jeg håper at vi kan fortsette på denne måten for å sikre en størst mulig effekt på bakken i Gaza, sier han, og fortsetter: – Det er veldig vanskelig akkurat nå, men det at det fortsatt finnes mennesker og organisasjoner som prøver å hjelpe, tror jeg betyr mye for mange i Gaza.

Digitalt liv **under konsta**

Israel har innført mange antidemokratiske lover dei siste åra. Dette går hardt ut over palestinarane sine digitale rettår, og krenker retten til privatliv og rørslefridom. Alt palestinarar gjer på nett, blir overvaka av israelske styresmakter, og etter 7. oktober har det vorte verre enn nokon gong.

HILDA KLAVENESS [tekst]

Organisasjonen 7amleh [The Arab Center for the Advancement of Social Media] vart oppretta i 2014 etter den arabiske våren for å forsvare palestinske digitale rettår og bidra til sosiale og politiske endringar i regionen.

– Det har vorte stadig vanskelegare å beskytte dei digitale rettane til sivilbefolkninga i heile Palestina, seier Nadim Nashif, ein av grunnleggarane av 7amleh. – Spesielt vanskeleg er det sjølvsagt i Gaza. Israel stenger av tilgangen til nettet slik at folk ikkje når kvarandre. Foreldre som har sendt barna til ulike stader slik at det kan vere ein sjanse for at nokre av dei overlever angrepa, slit med å få kontakt med dei.

7amleh, uttalt Hamleh, følger opp og dokumenterer brot på digitale rettår, mellom anna gjennom den årlege rapporten *Hashtag Palestina*.

– Tidlegare var det ikkje så mange reglar og reguleringar. No går det føre seg meir og meir kontroll for å stramme inn handlingsrommet og innskrenke ytringsfridomen, fortel Nadim Nashif.

TEKNOLOGI FOR ANSIKTSATTKJENNING. FN har slått fast at digitale rettår er ei forlenging av menneskerettane. Dei same rettane som

nt overvaking

← **ZAMLEH:** Grunnlegger av The Arab Center for the Advancement of Social Media, Nadim Nashif, besøkte Norge i 2020 sammen med kampanjespesialist Mona Shtaya. FOTO: GURU THOBURU

folk har i den fysiske verda, skal også vernast online.

– Det vil seie at vi har rett til å hevde meiningane våre utan innblanding, og til å søke, ta i mot og formidle informasjon og idear gjennom alle medium. Her blir dette motarbeidd av både styresmakter og teknologiselskap, og påverkar i stor grad livet til palestinske borgarar i Israel og innbyggjarane på Vestbreidda og i Gaza, seier Nadim Nashif.

Kontrollen skjer ved lovgiving som kriminaliserer palestinsk yttringsfridom, og overvaking gjennom teknologi for ansiktsattkjenning og kamera som registrerer bilar og nummerskilta deira.

– Ei anna sak er dei palestinske sjølvstyrestyresmaktene som kontrollerer nokre av byane på Vestbreidda. Dei har i utgangspunktet også ein lov som kriminaliserer politiske motstandarar og ytningar dei ikkje liker – den såkalla nettkriminalitetsloven.

AGGRESSIV INNHALDSMODERERING. Nadim Nashif kan fortelje at også dei store teknologiselskapa bidrar til at yttringsfridomen er sterkt truga.

– Desse selskapa innordnar seg Israel og vedtar retningslinjer for innholdsmoderering som forsøker å kvele palestinsk historie. 85 prosent av israelske førespurnadar om å fjerne palestinske innlegg blir godkjent av Facebook. Men er du ein farleg person fordi du gir uttrykk for at du er imot okkupasjonen, at du vil ha fridomen din? Eller er dette berre ein naturleg del av ein legitim politisk debatt?

Ein viktig del av Zamlehs arbeid er derfor å gjennomføre kampanjar for å få selskapa til å endre retningslinjene sine.

– Dei går stadig hardare til verks for å kneble palestinske stemmer, spesielt Meta, som mellom anna står bak Facebook og Instagram. Mens flaumen av hebraisk hatprat, som kan gå langt i å akseptere folke-

TEMA: Palestina

mordet, ikkje blir fjerna. Dette vart faktisk også tatt opp i dommen som nyleg fall i Den internasjonale domstolen, seier Nashif.

Han er opptatt av at det ikkje finst nokon klare definisjonar i lovverket av kva som er ein terrororganisasjon, eller kva som er terroristinnhald.

– Og korleis kan dei vite kva eg har sett på, kva eg har snakka om? Viss eg såg 20 videoar av Hamas, korleis kunne dei oppdage det? Da må dei enten vere saman med meg og sjå på skjermen, eller ha en spyware i telefonen min. Eller ta telefonen frå meg med makt og tvinge meg til å opne han, noko som skjer med tusenvis av palestinarar.

AVSLØRER SYSTEMET. 7amleh følger med på kva som skjer i dei store nettverka gjennom sin eigen plattform Hort, der folk kan melde det dei har problem med, som hatytringar, falske nyheiter og sensur.

– Del siste to åra har vi analysert 6862 saker, derfor veit vi kva som skjer på dei forskjellige plattformane. Vi har ein sanntidsindikator på hatefulle ytringar på hebraisk. Det er i utgangspunktet ein språkmodell som er basert på KI, fortel Nadim Nashif.

I arbeidet med Hashtag Palestina for 2023 brukte 7amleh ein for dei litt uvanleg metode for å teste Metas modereringstaktikk.

– Vi laga innlegg frå kontoen vår som var sterkt anti-palestinske. Meta sjekkar alle innlegg før dei gir si godkjenning. Dei godkjente våre etter nokre timar, alle saman. Deretter deaktiverte vi dei sjølsagt, for ikkje å gjere skade. Men poenget er at Meta sine system held fram med å svikte igjen og igjen, fordi dei sensurerer innhaldet frå palestinsk side, men ikkje dei israelske hatefulle ytringane.

OPPLÆRING I DIGITAL TRYGGLEIK. I tillegg til å vere vaktbikkje for palestinarane sine digitale rettar, driv 7amleh ei omfattande informasjonsverksemd om korleis folk best mogleg kan beskytte seg mot overvakinga.

– Vi driv hovudsakleg kampanjar som fortel folk at dei må vere klar over korleis dei blir overvaka. Så auka medvit er éin ting. Den andre er at folk må ha kunnskap om digital tryggleik og vite korleis ein kan bruke dei forskjellige media, seier Nadim Nashif.

Kampanjane vender seg til aktivistar, menneskerettsforkjemparar, menneskerettsorganisasjonar og befolkninga generelt.

– Vi ønsker å nå fram til alle. Vi lagar også materiell om digital tryggleik på arabisk.

– Har du opplevd å bli overvaka sjølv?

– Den digitale overvakinga, som følger med på bilskilt eller ved ansiktsattkjenning, er overalt. Eg reknar med at det skjer også meg. Vi har to kontor, i Haifa og i Ramallah, så når eg drar inn på Vestbreidda ser eg mange raude spesialkamera som tar bilde av kvar sjåfør.

– Kva synest du om å bli overvaka så mykje?

– Det er klart det er veldig problematisk fordi du får ei kjensle av å miste ei kvar form

for privatliv. Det er nokon som ser deg heile tida.

– Føler du deg trygg når du er på jobb?

– Eg føler meg mindre trygg i Ramallah fordi den israelske hæren går inn der kvar natt. I byane på Vestbreidda er det roleg, men mellom byane er det veldig farleg fordi militsar av busettarar og hæren angrip palestinarar når dei reiser frå eit område til eit anna. Det er openbert at aller verst er det no for innbyggjarane på Gaza, men også på Vestbreidda og andre område er det veldig spent.

– Gjer du nok for å beskytte din eigen digitale tryggleik?

– Eg arbeider normalt via telefonen min, kanskje fordi eg jobbar med digitale rettar og er klar over kva eg står overfor. Men det er ikkje noko rart at folk er redde for å snakke i telefonen eller sende meldingar og dele ting på nett. Vi snakkar om hundrevis av menneske som har vorte arresterte på grunn av innlegg i sosiale medium. Mange av desse innlegga dreier seg rett og slett om politiske synspunkt som du kan vere einig eller ueinig i, men det er definitivt ikkje oppvigling!

Omsetjing til nynorsk: Lars Maa

↑ **SOSIALE MEDIER:**
To palestiner filmar Israels bombing av Gaza i oktober 2023.

FOTO: SAMAR ABU ELOUF/NTB

LYS OPP I MØRKET MED KVALITETSLYKTER FRA FENIX

HÅNDLYKTER // HODELYKTER // SYKKELLYKTER // CAMPINGLYKTER

LYKTER TIL SØK OG REDNING

LR35R

- 10.000 lumen
- 500m maks rekkevidde

Veiledende pris
kr 2.850,-

Terminnkast 6 Jeger 1/2022

LR50R

- 12.000 lumen
- 950m maks rekkevidde

Veiledende pris
kr 4.500,-

Spesialpriser til Norsk Folkehjelp lokallag
KONTAKT OSS!

TERMISK
TEKNOLOGI

Termiske kikkerter fra Pulsar
– Perfekt til søk og redning!

REKKEVIDDE 1350 M

MERGER LRF XQ35

Veil. pris 39.500,-

REKKEVIDDE 1350 M

MERGER LRF XP35

Pris kommer

REKKEVIDDE 1800 M

MERGER LRF XP50

Veil. pris 55.000,-

REKKEVIDDE 2300 M

MERGER LRF XL50

Veil. pris 75.000,-

Termiske
nattoptikk

REKKEVIDDE 1800 M

MERGER DUO NXP50

Veil. pris 69.500,-

Spesialpriser til Norsk Folkehjelp lokallag
KONTAKT OSS!

Pulsar egenskaper

- Hurtigstart, bilde innen 3-4 sekunder
- WiFi og video på alle enheter
- Temperaturtoleranse -25 til +40/50
- Utskiftbare ladbare batterier
- Vannett IPX7
- Norsk meny på alle enheter

• @PulsarVisionNorway

• @pulsar.vision.norway

• www.pulsar-nv.no

• PulsarVision

STREAM
VISION

TENØ ASTRO

Teno Astro AS
Industriveien 8b
6517 Kristiansund N

Tlf.: 71 56 57 10
post@tenoastro.no
www.tenoastro.no

SPESIALPRISER TIL NORSK FOLKEHJELP LOKALLAG. KONTAKT OSS!

Et svik mot menneskeheten

Norsk Folkehjelps palestinske partnerorganisasjon UAWC jobber utrettelig for å distribuere mat og gi humanitær hjelp til familier i Gaza. – Vi er forferdet over det internasjonale samfunnets lammelse når det palestinske folket utholder det som utvilsomt er et folkemord, sier daglig leder Fuad Abu Saif.

SISSEL FANTOFT [tekst]
UAWC [foto]

UAWC (Union Of Agricultural Work Committees) har hovedkontor i Ramallah på Vestbredden, men har også 35 medarbeidere i Gaza.

– Situasjonen i Gaza, spesielt i nord, har utviklet seg til en enorm humanitær krise. Mangelen på mat og vann er ekstrem, og mange har ikke noe annet valg enn å ty til dyrefôr, ville urter og skadde hermetikkvarer for å overleve, forteller daglig leder Fuad Abu Saif.

Den alvorlige situasjonen forsterkes av at bistanden sjelden når fram til dem som er isolert på den nordlige delen av Gazastripen.

– Det ender ofte med tragedie når befolkningen må kjempe om tilgang til sårt tiltrengt nødhjelp. Bare i løpet av de siste to ukene har mer enn 1000 palestinere blitt skadd eller mistet livet. Folk i Nord-Gaza har blitt tvunget ut i gatene, inn i ødelagte hjem eller inn i provisoriske tilfluktsrom. Under slike forhold sprer sykdommer seg med skremmende hastighet, fortsetter han.

UTROLIG ENGASJEMENT. Til tross for den forferdelige situasjonen i Gaza, fortsetter UAWC-teamet å være et fyrtårn av håp og støtte.

– De har blitt selve symbolet på den motstandskraften og besluttsomheten som er så karakteristisk for palestinere i den pågående

↑ **VENTER I KØ:** Sivillbefolkningen i Gaza venter på en matutlevering i regi av UAWC.

ende folkemordkrigen. Mange av våre medlemmer har lidd betydelige personlige tap. Noen har sett hjemmene sine bli lagt i grus, mange befinner seg i de nordlige delene av Gaza, avskåret og isolert av blokaden. Hjertereskjærende er også sorgen over tapet av kjære kolleger som har mistet livet under den nådeløse volden, sier, sier Abu Saif.

UAWCs medarbeidere har konsentrert sin innsats om «Stop Gaza starvation»-kampanjen.

– Dag og natt jobber de utrettelig for å distribuere mat og gi humanitær hjelp til familier som har blitt hardt rammet av krigen. Deres engasjement er et vitnesbyrd om en

↑ **EKSTREM:** –Situasjonen i Gaza, særlig i nord, er nå en

dypt forankret forpliktelse til å lindre lidelsene til sine medpalestinere og en urokkelig tro på styrken som ligger i solidaritet og menneskelig medfølelse, fastslår han.

NÅDELØS BLOKADE. Kampanjen mobiliserer ressurser fra hele verden for å skaffe matvarer og humanitære forsyninger til de mest trengende i Gazas beleirede samfunn. Hjelpen har så langt nådd ut til rundt 231 000 individer personer i 38 500 familier.

Også på Vestbredden lider palestinere under volden og den nådeløse blokaden under den israelske okkupasjonen.

– Vi støtter lokalsamfunn på Vestbredden

FOTO: HILDA KLAVENESS

enorm humanitær krise. Mangelen på mat og vann er ekstrem, forklarer Fuad Abu Saif, leder i den palestinske bonde- og småbrukerorganisasjonen UAWC.

↑ **NØDHJELP:** UAWC skaffer mat og andre humanitære forsyninger som de deler ut til de mest trengende i Gaza.

som sliter med harde restriksjoner og voldelige angrep fra bosettere. Jernporter står nå som dystre markeringer ved inngangene til byer, landsbyer og leirer, og fungerer som barrierer som begrenser folks bevegelsesfrihet, sier Fuad Abu Saif, og forteller at palestinerne som forsøker å omgå disse barrierene risikerer å bli skutt.

– De økte sikkerhetsrestriksjonene hindrer også strømmen av varer og humanitær hjelp til regionen. Den gjennomgripende følelsen av frykt og den konstante trusselen om vold kaster lange skygger over dagliglivet, og etterlater samfunnet i en tilstand av evig usikkerhet, sier han.

KATASTROFAL MATMANGEL. FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) advarer om en rask forverring av sultkatastrofen i Gaza:

«Opptrappingen av fiendtlighetene har stanset forsyninger av vann, mat og drivstoff, og forårsaket kollaps av alle matrelaterte sektorer, inkludert grønnsaksproduksjon, husdyrproduksjon og fiskeri og akvakultur. Om lag 60 til 70 prosent av kjøtt- og meieri-produserende husdyr i Gaza har enten blitt drept eller for tidlig slaktet for å dekke det store matbehovet,» uttaler FAO i en pressemelding.

Ifølge en rapport som ble publisert av IPC ►

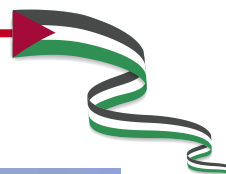
↑ **FRIVILLIGE:** Frivillige i UAWC pakker nødhjelpspakker som skal deles ut til de som trenger det mest i Gaza.

↑ **FIKK VEI:** Ya'qoub At'eemat leder et landsbyråd på Vestbredden og er takknemlige for en vei som UAWC har bygd fram til landsbyen.

↑ **POTETER:** Matmangelen i Gaza er ekstrem og UAWCs kampanje Stop Gaza starvation tar sikte på å bekjempe sult.

[Integrated Food Security Phase Classification] 18. mars vil halvparten av befolkningen i Gaza, 1,11 millioner mennesker, oppleve katastrofal matusikkerhet mellom mars og juni. IPC er et globalt initiativ som har utviklet en matusikkerhetsskala med fem nivåer, hvor katastrofalt er det høyeste nivået.

EN BØLGE AV BOSETTERVOLD. Det siste tiåret har folk på Vestbredden opplevd en økende bølge av vold fra bosetterne, og situasjonen har forverret seg dramatisk siden krigens utbrudd 7. oktober 2023.

– Innbyggerne på Vestbredden lever under en beleiring der prinsippene om frihet og menneskeverd kontinuerlig utfordres av okkupasjonens harde realiteter, fastslår Abu Saif.

– Væpnede bosettere, ofte ledsaget av soldater, har satt i gang nådeløse angrep på palestinske hjem, gårder og hele landsbyer. Disse overgrepene resulterer ikke bare i tap av palestinske liv, men fører også til omfattende beslag av land og systematisk ødeleggelse av eiendommer. Alt utføres under det israelske militærets årvåkne øyne, og de har gjort lite eller ingenting for å dempe disse aggresjonene. Straffefriheten som disse bosetterne opererer under, oppmuntrer dem til å eskalere sine terrorhandlinger mot den palestinske befolkningen, legger han til.

BEDRER MENNESKERS LIV. At UAWCs innsats har stor betydning for folks livskvalitet, kan Ya'qoub At'eemat, lederen av et landsbyråd på Vestbredden, bekrefte: «Veien til Khirbet Um Qussa, som UAWC har bygget de siste månedene under de nåværende tøffe forholdene, har vært et av de mest vellykkede prosjektene i området de siste årene. Den letter tilgangen til viktige tjenester, spesielt for skoleelever. Vi er stolt av dette prosjektet og håper det vil fungere som en modell for fremtidige initiativer.»

Samah Abu Na'ma, som representerer Battir Women's Cooperative, samstemmer i dette og kommenterer landbruksstøtten som er gitt slik: «Grønnsaksfrø og andre lokale plantefrø som ble delt ut til kvinner i kooperativer på *World Peasant's Day* markerte et vendepunkt for mange medlemmer og ga dem en mulighet til å vende tilbake til land og jordbruk og produsere lokale økologiske råvarer.»

– Dette understreker at våre prosjekter

↑ **PLANTEFRØ:** Samah Abu Na'mas organisasjon Battis Women's Cooperative har fått hjelp fra UAWC til å dyrke økologiske grønnsaker.

bidrar til positiv endring i livene til palestinske bønder og lokalsamfunn, sier Abu Saif.

– UFATTELIG OG UAKSEPTABELT. UAWCs budskap til verden er at landene må riste av seg sin apati og forene seg i et resolutt krav om umiddelbar stans av Israels angrep, og å gjenopprette verdighet og fred for det palestinske folket.

– Det er ufattelig og uakseptabelt at verden ser ut til å være ute av stand til å tvinge den israelske okkupasjonen til å stanse sin

utryddelseskrig. Hvordan kan en klode som vrirler av nasjoner, organisasjoner og individer være vitne til den systematiske utslettelsen av et helt folk uten å gå til handling? Denne stillheten og passiviteten er ikke bare en fiasko i diplomati, men et svik mot menneskeheten selv. Tiden for global ansvarlighet og avgjørende intervensjon er nå, presiserer Fuad Abu Saif.

**Etter et langt liv
er det mye du
etterlater deg.**

**Solidaritet
kan være
noe av det.**

Gjennom en testamentarisk gave til Norsk Folkehjelp kan du bidra til at solidariteten lever videre etter at du selv har gått bort. Vil du vite mer om hvordan du kan tilgodese Norsk Folkehjelp se www.folkehjelp.no eller ring **22 03 77 00**.

Norsk Folkehjelp

Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak

 Norsk Lokomotivmannsforbund

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

AAF | Arbeiderbevegelsens
Arbeidsgiverforening

Norsk
Jernbaneforbund

Skolenes landsforbund
Skuvllaid riikkalihttu | Skoleforbundet i LO

 Fred. Olsen & Co.

LO Media

ANNONSER

Norsk Folkehjelp takker for støtten fra lokale klubber og foreninger

 Fellesforbundet
Avd. 57 Nord Rogaland

 Fellesforbundet
Avd. 5

 Avd. 3
Møre og Romsdal

 Fellesforbundet
Avd. 23 Raufoss J & M – www.ff23.no

 Fellesforbundet
Marinestasjonen

 Fellesforbundet
Avd. 19 Sogn & Fjordane Fagforening

 Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

 Norsk Tjenestemannslag
Norsk Medisinaldepot

 Fellesforbundet
Avd. 26 Østfold Fagforening

 Fellesforbundet
Oslo Grafiske Fagforening

 Norsk Tjenestemannslag
Mattilsynet

 Fellesforbundet
Avd. 53 Nordre Nordland og Sør-Troms

 Fellesforbundet
Avd. 43 Øvre Buskerud Fagforening

 Avd. 91 Bodø

 Fellesforbundet
Avd. 108 Innherred Fagforening

 FAGFORBUNDET
Frogn

 Avd. 15 Innlandet

 Fellesforbundet
Avd. 185 Flyarbeidernes Forening

 Avd. 21 Fredrikstad

 Fellesforbundet
Avd. 29 Søre Sunnmøre

 Avd. 40 Kristiansund

 Fellesforbundet
Avd. 747 Unionen Fagforening

 Fellesforbundet
Avd. 75 Halden Fagforening

 ELog IT
Hordaland/Sogn og Fjordane
Elektroarbeidernes Fagforening

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

- fellesskap i hverdagen

OM NORSK FOLKEHJELP

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær mine-rydding, sanitet og redningstjeneste, integrering og asyl. Norsk Folkehjelp har mer enn 15 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i over 40 land.

OM APPELL

Appell er et fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og eksternt debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS:

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionskontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Olav Tryggvasonsgate 5,
7011 Trondheim
regionskontoret.midt@npaid.org

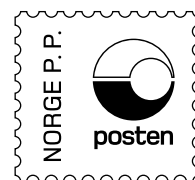
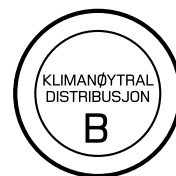
REGION VEST

Lars Hillesgt. 19, 3. etg, 5008 BERGEN
regionskontoret.vest@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Besøksadresse: Folkets Hus, Hunndalen
Postadresse: Pb 611, 2809 GJØVIK
regionskontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

Returadresse:
Norsk Folkehjelp
Postboks 8844, Youngstorget
0028 OSLO

Støtt 1. mai-aksjonen for Palestina!

Vipps til 8000

Vi står sammen med folk i Palestina

Vår solidaritet med palestinerne

trengs mer enn noensinne.

Stå sammen med folk i Palestina

og støtt årets 1.mai-aksjon!

Folk forandrer verden.

Norsk Folkehjelp